



Congrestoespraak Sophie in 't Veld

WAAROM IK VOOR DE EUROPESE GRONDWET STEM



Congresspeech Sophie in 't Veld

Nijkerk, 21 mei 2005

Democraten,

Ik wil U eens flink de waarheid zeggen over Europa. In de afgelopen weken heb ik veel onzin gehoord over Europa: Europa wordt een machtsbeluste superstaat, de sociale zekerheid wordt afgebroken, onze Nederlandse identiteit verdwijnt, met een "Nee" stem kunnen we Balkenende wippen of de Euro afschaffen, en zelfs: met deze Grondwet wordt Europa gemilitariseerd. Als je tenslotte naar Geert Wilders luistert zou je bijna gaan denken dat met de Europese Grondwet ook meteen de Sharia wordt ingevoerd.

Het debat over Europa wordt beheerst door angst, xenofobie en cynisme. Europa wordt door veel mensen als een bedreiging gezien, of op zijn best als een noodzakelijk kwaad. Zelfs de voorstemmers werven met negatieve argumenten als: "met de Grondwet kunnen we Brussel beter buiten de deur houden". Met dit soort cynisme gaan

we echt geen grote daden verrichten. De afgelopen jaren hebben nationale politici Europa óf genegeerd, óf afgekraakt. (En dan zijn ze heel verbaasd als de Nederlandse bevolking massaal sceptisch is over Europa).

Het wordt tijd voor een beetje nuchterheid en realiteitszin in het debat. De waarheid is dat Europa een ongekend succesverhaal is. Europa is zestig jaar geleden verrezen uit de as van de haat, intolerantie, geweld en is er in geslaagd om een droom van een vrij en vreedzaam continent werkelijkheid te maken. Nooit eerder in de geschiedenis zijn mensen geslaagd in zo'n gigantisch project van vrijheid, democratie, mensenrechten, gelijkheid, solidariteit en welvaart. Het beste bewijs is de enorme aantrekkingskracht en de voorbeeldfunctie van het Europese model: iedereen wil erbij horen. De Europese waarden hebben zich verbreid als een olievlek over Europa, en vinden ook steeds meer navolging in andere werelddelen.

Voor mij is Europa een belofte, hoop. Europa is de toekomst! Ik wil daar deel van uitmaken, en mede die toekomst bepalen. Er midden in, niet vanaf de zijlijn. Met een overtuigd "Ja" plaatst Nederland zich weer in het hart van Europa, met een open blik op de wereld en vol zelfvertrouwen.

D66 is partij van de toekomst en van de vernieuwing. Europa is die toekomst. De wereld is ingrijpend veranderd sinds de oprichting van de Europese Gemeenschappen in de jaren vijftig. De wereld biedt nieuwe uitdagingen en vraagstukken, en Europa moet in staat worden gesteld om daarop een antwoord te geven. De Grondwet maakt Europa klaar voor die toekomst. De Grondwet legt glashelder uit waar Europa over gaat: vrijheid, welvaart, solidariteit en gemeenschapszin, duurzaamheid en een hoge kwaliteit van het bestaan.

Eigenlijk is Europa het sociaal-liberale project bij uitstek: Europa staat voor fundamentele rechten, en de vrijheid van elk mens om zich naar eigen inzicht te ontwikkelen. Europa staat voor een gezonde, dynamische economie, waarin iedereen kansen heeft, en de zwakkeren steun en bescherming vinden. Europa staat voor een duurzame samenleving, met zorg voor de omgeving en voor de toekomst. Europa staat voor investeren in mensen. Europa staat voor de verspreiding van democratie, vrijheid, mensenrechten en de rechtsstaat. Er is geen grondwet ter wereld die zoveel belang hecht aan immateriële waarden als de Europese Grondwet. Democraten, daartegen zeg ik volmondig "Ja"!

In dat licht is de opname van het Handvest van de Grondrechten in de Grondwet van grote betekenis. Weliswaar liggen die rechten juridisch al vast, maar door de Grondrechten integraal en prominent op te nemen in de Grondwet maken we van Europa daadwerkelijk een gemeenschap van waarden.

Het bestuur van de Europese Unie was al lang aan een opknopbeurt toe. D66 pleit al jaren voor meer democratie, meer transparantie en meer invloed van de burgers. Met de Grondwet wordt de Europese Unie een politieke Unie met een volwaardige parlementaire democratie. De burgers kunnen de politieke koers van de Unie gaan bepalen door de versterking van het Europees Parlement. De Raad gaat – zoals dat in elke normale democratie het geval is – in het openbaar vergaderen. Nationale parlementariërs kunnen aan de "noodrem" trekken als Europese wetten te diep

ingrijpen in nationale zaken. Overigens hoop ik dat nationale parlementariërs niet alleen naar de noodrem zullen grijpen, maar ook meer positief en pro-actief gaan meedenken over de koers van Europa. Ook na 1 juni!

De Grondwet zorgt dat de stem van elke burger telt, en dat grote en kleine landen als gelijkwaardige partners optrekken. Maar Europa is geen verzameling van vijftientig nationale meningen: Europa bestaat ook uit diverse politieke meningen en levensovertuigingen. Links, rechts, progressief en conservatief werken over de grenzen samen en zoeken geestverwanten uit andere landen. Het versterkte Europees Parlement wordt de publieke arena voor debat en meningsvorming. Hoe Europese parlementaire democratie kan werken hebben we overtuigend laten zien in de kwestie Buttiglione.

De Grondwet geeft Europa eigen stem in de wereld. Met een eigen buitenlands beleid en een Minister van Buitenlandse Zaken hoeft Europa niet meer machteloos van de zijlijn toe te kijken hoe de Balkan in Brand staat, of passief af te wachten hoe de Verenigde Staten besluiten over oorlog en vrede. Democraten, dat is geen militarisering van Europa – zoals sommige tegenstanders beweren – dat is: onze verantwoordelijkheid nemen in de wereld. Europa heeft al heel veel bereikt op het gebied van democratisering en ontwikkeling, maar in de laatste vijftien jaar is pijnlijk duidelijk geworden dat de bestaande instrumenten tekort schieten. Met de Grondwet kan Europa een volwaardig buitenlands beleid voeren op basis van de Europese waarden.

Nederland moet voorop lopen in Europa. Er is geen reden om bang te zijn voor verlies van identiteit. Integendeel: Nederland heeft Europa veel te bieden. Nederland moet, als mede-oprichter, weer zelfbewust een gidsrol vervullen in het vormgeven van Europa. Alléén met een "Ja" kan Nederland daadwerkelijk invloed uitoefenen in Europa.

Is dit dus mijn droom-Grondwet? Nee, natuurlijk had de Grondwet er anders uit gezien als ik hem zelf had mogen schrijven. In mijn ideale Grondwet zouden alle veto's zijn afgeschaft, zou de door het volk gekozen Voorzitter van de Europese Commissie het gezicht van de Unie worden, en zouden individuele Commissarissen naar huis kunnen worden gestuurd. Bovendien zou de Grondwet een bondig en leesbaar document zijn.

Deze Grondwet is een compromis. Maar wel een compromis dat in een open politiek debat tot stand is gekomen. Het feit dat wij Europeanen in staat zijn om door debat tot dergelijke compromissen te komen is op zichzelf al een bewijs van de kracht van de Europese eenwording. De werkelijkheid is dat Europa met deze Grondwet niet volmaakt wordt, maar wèl een stuk beter!

Ik ben blij met Europa.
Ik ben trots Europeaan te zijn.
En ik stem op 1 juni dan ook zonder aarzelen "Ja" voor de Europese Grondwet!

21-5-2005 15:00